

Direct toegankelijke publicaties over verslaving

Suzan Oudejans*

De tijd dat je voor naslagwerken of vakliteratuur naar de boekhandel moest of op een bestelling moest wachten, ligt ver achter ons. Veel instituten zetten hun publicaties in pdf-formaat op internet waardoor ze - veelal gratis - direct toegankelijk zijn, zoals het hoort met kennis die vergaard is met publiek geld. Hieronder een overzicht van Nederlandse, Britse en Amerikaanse publicaties.

Trimbos-instituut

Het Trimbos-instituut heeft een hele serie naslagwerken, lesmateriaal en factsheets online staan (www.trimbos.nl). In de sectie 'producten' staan de publicaties gerangschikt op onderwerp. Dvd's, posters en factsheets moeten tegen betaling besteld worden, maar veel boeken en naslagwerken zijn gratis, zoals de Nationale Drugsmonitor. Het instituut heeft alle publicaties zelf gerubriceerd (Home > Producten), waarin via bladeren gezocht kan worden. Zo vindt je onder 'Nationale Drug Monitor' (jaarlijkse overzichten van verslaving en middelengebruik in Nederland) alle publicaties hieruit. De meeste zijn direct

gratis te downloaden. Helaas zijn ze oplopend chronologisch gesorteerd, waardoor de meest actuele informatie op de latere pagina's staat. Ook de publicaties onder 'Nationale Monitor Geestelijke Gezondheid' zijn bijna allemaal gratis te verkrijgen, zoals de rapporten van de NEMESIS-studie (een grote studie over het voorkomen van psychische stoornissen en verslaving in Nederland).

De site biedt tevens een zoekfunctie (Producten > Zoek), waarmee op trefwoord gezocht kan worden. Zo levert intypen van het trefwoord 'jeugd' in combinatie met het producttype 'boek' een lijst op van negen boeken, waarvan meer de helft direct te downloaden is, zoals het Peilstationsonderzoek Jeugd en Riskant Gedrag 2007. Dit bevat gegevens over genotmiddelengebruik van scholieren vanaf tien jaar tot achttien jaar. Voor alle Trimbos-publicaties geldt overigens dat ze zeer zorgvuldig en mooi vormgegeven zijn, waardoor ook de producten waarvoor betaald moet worden de moeite van het bestellen waard zijn.

NIDA

Ook op de site van het Amerikaanse National Institute on Drug Abuse (NIDA) zijn veel gratis publicaties te vinden

* S. Oudejans is onderzoeker bij het Amsterdam Institute for Addiction Research te Amsterdam. E-mail: s.c.oudejans@amc.uva.nl.

(www.nida.nih.gov). De eerste die verschijnt (door op Home rechts bovenaan te kiezen voor Publications) is een boekje van 36 pagina's genaamd *Drugs, brains, and behavior: The science of addiction*. In *Principles of drug addiction treatment* uit 2000 worden bewezen effectieve behandelvormen beschreven die in de voorstaande dertig jaar zijn ontwikkeld. Daarnaast kunnen de zogenaamde NIDA research reports interessant zijn. Hierin worden onderzoeksbevindingen rondom een bepaald thema, zoals comorbiditeit of marihuanamisbruik samengevat voor 'geïnteresseerde leken', wetgevers en behandelaren. De publicaties zijn allemaal te downloaden in pdf-formaat; meestal staat de link vermeld na de beschrijving van de publicatie.

National Treatment Agency for Substance Misuse

Het Britse National Treatment Agency for Substance Misuse heeft meer dan honderd publicaties online staan (www.nta.nhs.uk). Kies op Home in het

menu bovenaan voor Publications). Er is geen zoekfunctie, maar het is wel mogelijk de publicaties zelf te sorteren, bijvoorbeeld op type publicatie of publicatiедatum. Naast onderzoeksrapporten, posters en richtlijnen zijn er jaarverslagen beschikbaar, wat de mogelijkheid biedt om eens een kijkje te nemen in de keuken van collega-instellingen in een ander land. In het fraai vormgegeven Annual report 2007/08 staan - behalve interviews met werknemers - cijfers over wachttijden en typen cliënten (ruim de helft van de drugsgebruikers komt voor opiaten en uitstroom). Wat betreft onderzoeksrapporten is het rapport over de effectiviteit van de behandeling van alcoholproblemen interessant (*A summary of the review of the effectiveness of treatment for alcohol problems*) en een onderzoek naar het verband tussen wachttijden en behandeleffectiviteit (*Randomised clinical trial of the effects of time on a waiting list on clinical outcomes in opiate users awaiting outpatient treatment*).